

ЗАМАН

КОЛЛЕГИЯ

Тюзетиучу учреждениада бузукълукъла азайгандыла

Жуулах тартылгъанлары терсиклерине жолуктурууну федеральный службасыны Къабарты-Малкъар Республикада Управлениа (УФСИН) быгълыны озган алты айында ишини эсеплерин чыгарганды эмда жылы экинчи жарымына борча салганды. Аны анга аталган жыйылуна КъМР-ни Башчысыны Администрациясы къоркуусулукъну право нызамы эмда коррупцияга къажуу корешни вопрослары жаны бла управлениасыны начальни Юрий Шевченко, федеральный инспектор Владимир Кануников, КъМР-ни Правительствоосууну Председатели биринчи орунбасары Уналаны Казим, республиканы прокуроруну биринчи орунбасары Жеккеланы Аллахберди, РФ-ни Следственный комитетини КъМР-де Следственный управлениасын тамагасыны орунбасары Бабаляны Алим, Россияны Юстиция министрствосуну КъМР-де Управлениасыны начальни Андрей Тулкин, КъМР-де жамауат къарачулары комиссиясы председатели Эндрийланы Магъазали, Муслиманланы дин управлениасыны председатели орунбасары Анзор Емукъев къатышганды.

Тутулгъанлары бла къалмагъанла-935, жуулах биринчи кере тартылгъанла 766 адам болады.

Доклады айтанга кере, отчёт кезиунде тюзетиучу учреждениада право нызамы бузукълукъла болдурмауга, тутулуп тургъанла эркин этимлеген затла этдорилеклерине артыкъда улуу къайгырулукъ болганды. Алты айны ичинде 65 адам жорукъланы бузурга корешгенди, 36 адам административ, 13-сую у уголовный жуулах тартылганды. Къыралга 114 мин сом этдорилгенди.

«2005 жылны 13-чю октябринде болган къауыгъа кере деп, сюд алай оноу этерин излейди. Аланы бир къаууму тутулуп турган жерлеринде халлы бузурга, тынчыкъсыз этерге, къалгъанлары да осал ишлеге тартырга корешиле, ырыскыга, техникага хата салдыла, ол санда суу, канализация бургъыланы буздыла, карцериле сууга батдырадыла. Ма аллай затланы тюзетир, жоллары кесер ючюн, УФСИН-ни оперативниклерине тиийли мадарла этерге тошеди. Учрежденианы объектлерин, инженер-техника болумларын жангыртуу бара тургъанын да билдиргени докладчы. Къалауурукъ этген телевидение, къоркуусулукъну эмда башчылыкъ салынганды.

ЮБИЛЕЙ

Ол бизни жашауга тюз багъа бирчеге юрметеди

Тауулада адамны емюрюню 70 жылы кичи ортасына саналып келеди да, бизни баш редакторубуз Атталаны Жабири жашы Жамалга ма аллай бир болганды. Биз, аны юбилейи бла алгышлай, анга жорегибизни теренинде саулыкъ-есенилик тежеги ишледе жангы жетишимле болдурун, сабилкерин, тудукъларыны къуанчларын кере, жашау этюйгенибизни билдиребиз.

«Заман» газетини редакциясыны коллектив.

РФ-ни ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНДА

Къырал жаланда ата журтлу машиналары сатып аллыкъды

Ата журтлу производителие болушур ючюн, правительство тыш къырзаланы товарларын бюджет ахчагъа алмагъа умут этеди. Бу журто оноу бек алгъа тыш къырзалы машиналары сатып алынуу къойдурун ючюн этилгенди. Аны юсюнден премьер Дмитрий Медведев кесини орунбасарлары бла жыйылууда айтханды.

Быллай жорукъланы медицина техниканы, женил промышленностье товарларыны чыгаргъан производителие бла толтурурга керекиде (свз очюн, позиция эм аскер кийимле тигенле).

«Бизни къырзал тышындан кеп зат сатып алады, алгъа аслам ахча төлеменди, ол ырыскы ата журтлу компаниялага тошош, ишле. Освз, быллай заманда ата журтлу компаниялары тыш къырзалы производителие конкурентле болурга къолпарындан келе эсе, -дегенди Медведев, - производствону жангыртууга да къошакъ огла чыгарыкъдыла, ол санда жангы машинала чыгарыргъа да.

«Медицина сегмент осемилди, нек дегенде адамны саулуугу эм жашау эм багъалы затдыла, -дегенди Медведев. - Бизни медицина промышленностье алгъа юсюнде тургъанды, 10-15 жыл мындан алгъадагы тыш тынчликъ болганды, кек бла жер кийик болганды. Болсада быллай демеклики бизде болмагъан затланы сатып алырга керек тойлодо деп алгъамагъа. Аны бла байланыш иш бек тынчлы оюм этюню излейди, -дегенди премьер-министр.

«Комсомольская правда» газет.

Себеплик

Эл мюлкге урунганлагъа - субсидияла

Министри орунбасары Татьяна Сидорук айтанга кере, былай РФ-ни Эл мюлк министрствосу бла КъМР-ни Правительствоу бөлюмю айтнуу жаны бла келишимле этгенди. Алгъа кере федеральный бюджетден республиканы агропрмышленностье комплексине субсидияла бла 816,5 миллион сом жиберилдикди.

Быллай биринчи алты айны ичинде КъМР-ни эл мюлк товарла чыгаруучуларына федеральный бюджетден 204,7 миллион сом берилгенди. Субсидияла ала алган кредитлени процент ставкаларыны бир кесегин жабарга, сора битимчилик, къумалы эмда эт малчылыкъ сфералада урунганлагъа жиберилгенди. Бюджет средствола дагыда къойланы бла эчкилени санын кёбейтирге этилген къорчыланы кесегин жабарга да бөлюнгенди. Билеклик дагыда сют малчылыкъ бла корешилгенди да этилгенди.

Жуукъ заманда бюджетден ахча кепжыллыкъ битилени

«Быллай биринчи алты айны ичинде КъМР-ни эл мюлк товарла чыгаруучуларына федеральный бюджетден 204,7 миллион сом берилгенди. Субсидияла ала алган кредитлени процент ставкаларыны бир кесегин жабарга, сора битимчилик, къумалы эмда эт малчылыкъ сфералада урунганлагъа жиберилгенди. Бюджет средствола дагыда къойланы бла эчкилени санын кёбейтирге этилген къорчыланы кесегин жабарга да бөлюнгенди. Билеклик дагыда сют малчылыкъ бла корешилгенди да этилгенди.

Жуукъ заманда бюджетден ахча кепжыллыкъ битилени

«Жамауат советни башчысы Заруби Нахушев бюджетден берилген финанс средствола тийишлисине белгиленген ишлеге къоратыргъа кереклисини юсюнден айтханды. Аны оюмуна кере, болушлукъ излегенлини завлениларына къаргъанда, аланы юсю бла оноу этгенде да, министерство районолары бла эплени администрациялары бла да оноулашурга керекди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Ышыкълыкъ

Къачхынчылары арасында - таулу юйор

Къабарты - Малкъарга Украинаны Славянск шахарындан келген къачхынчылары арасында таулу юйор да барды. Ала бусогатда Нальчикни Калмыксы оглы санаторияде жашайдыла.

Къауум заманы мында ишлеп да турганды. Аны себепли эз тау тилинде, жунчумай, аламет селешиди.

«Тынч-ырахат жашап турган элибизни къооп кетген тынч тойлоп эди. Алай уруш къауыгъаланы юсюнде адамгъа неден да бек жаны багълалы болгандынын сезип, кечерге тау-келенебиз. Мен оюм этгенден, бу къауыгъала терк бошайырга ушамайдыла. Бу юнледе уруш барган регионлада ЛНР-ны бла ДНР-ны да тамболагъы кышталып барды деп айтырча тойлодо. Бусогатда Луганск областны къатында газ чыкъган жерлени иелиге юлешуу къыстау барды.

«Тынч-ырахат жашап турган элибизни къооп кетген тынч тойлоп эди. Алай уруш къауыгъаланы юсюнде адамгъа неден да бек жаны багълалы болгандынын сезип, кечерге тау-келенебиз. Мен оюм этгенден, бу къауыгъала терк бошайырга ушамайдыла. Бу юнледе уруш барган регионлада ЛНР-ны бла ДНР-ны да тамболагъы кышталып барды деп айтырча тойлодо. Бусогатда Луганск областны къатында газ чыкъган жерлени иелиге юлешуу къыстау барды.

«Тынч-ырахат жашап турган элибизни къооп кетген тынч тойлоп эди. Алай уруш къауыгъаланы юсюнде адамгъа неден да бек жаны багълалы болгандынын сезип, кечерге тау-келенебиз. Мен оюм этгенден, бу къауыгъала терк бошайырга ушамайдыла. Бу юнледе уруш барган регионлада ЛНР-ны бла ДНР-ны да тамболагъы кышталып барды деп айтырча тойлодо. Бусогатда Луганск областны къатында газ чыкъган жерлени иелиге юлешуу къыстау барды.

«Къабарты - Малкъарда Темукъланы тукълумлары иги кесек адам боладыла. Алий-Хажини Нальчикде, Огъары Малкъарда, Жемталлада, Къашхатауда эм

«Къабарты - Малкъарда Темукъланы тукълумлары иги кесек адам боладыла. Алий-Хажини Нальчикде, Огъары Малкъарда, Жемталлада, Къашхатауда эм

«Къабарты - Малкъарда Темукъланы тукълумлары иги кесек адам боладыла. Алий-Хажини Нальчикде, Огъары Малкъарда, Жемталлада, Къашхатауда эм

СОРУУ - ЖУУАП

Налог кодекседе торлениулени хар жаны бла да сюзерге

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

«Келир жылдан башлап молкге налог салынрыкъды. Аны өлчими кадастр багъасына кере алай тергелликди. Аны себепли предпринимателие тевелютери да къторюлюгю байыды. Бизни республикада бизнесини иволланы кеторюуден къоруулау жаны бла мадар этилгенди?».

Журналистикада, жамауат ише эм чамыслылыкда да

ЖАЗЫЧУНУ САГЫШЛАРЫ

Махтауу, хурметни да огъурлу жумушлары бла тапчанды

Аталаны Жамалны мен, «Бек биринчиден, жамауат адамына санайма. Республика не торлоу улгу, гитче ий болса да, алгач кесини энци, ол башчылык этген «Заман» газети ишчилерини да кышкычуларга жетпей кылмайды десем, ёторпок айтам. Сабий ёторпока, жаш тёлу фестивалына, конкурсларга, конференцияларга, жыйыныларга, бир торло бир затны юсонден бир бирлерине оюмларын айтырга, оюу этерге жыйылган «ётерек столга» дери. Ол себепден аны Жамауат палатасы айыр башында, ётконда анга анда таманы орунбасарыны куулугун бергенеринде, аны бек тюз ёнгёме тергенёме.

Алгаракда бизни республиканы атында «Жамал-Кавказ федеральный округу» куралган Жамауат советте да, баям, аны ююн айыргандыла. Халкылары араларында байламлык, жуужулык, ариу эришү, бир бирден иги кырыктыга, хунерге юйрөнү не заманда да жашуунай айткан кочле болгандай келедиле.

Жамал тири адамды. Республикада бола турган импунтети, жашуу бир байламлы жыйыныларга да кыатышлык кылмайды, ёкбюсёнде таматылык дэ эте. Ол аны борлу болгандан угай, жашууга сейри ёнгёменден. Кёп ётконда «Тингит» торло-торлодо: халк чыгармачылыктыбызны, маданият байлыгыбызны сактай билү, тилибизни айнатуу, орфорграфиябызны тюзөтү, кытайлап келген тошгонёго, кёпчюкчөлөгө болушу, жаш адамдын журналистиканы ызына салуу, газет ише юйрөтү.

Кертиди, кытайн заманда жашайбыз. Кёп ётконда ыбыз торленгенди. Идеологиябыз да, анга кесин келидилеримай, акашханны, тас болганын орунундады. Бу сагат халда ким бай болууга юрөшөди, юзөди, тонайды, ким махтуу алгырга итениди, ким ёторок тары курап, кесине артык даража излейди. Ол себепден не торло коллективге да таматалык эткен кытайнды. Миллет газетге уа - ётконда.

Насыкча, Жамалны биргесине кёп сынауладан ётген, аз хак алгында да, жунчуганда, кытайн заманда да, басма сёзге кертичи кылган адамла ишлейдиле. Не торло кезу болса да, газет юлгө болуук затланы - урунуну ариулугун, татылыгын, халаллыкны, игиликни, жигитликни, келген жолубузу, умутларыбызны, мурларларыбызны юсперинден айтырга борчлуду. Аллай материаланы айыра билуу а бек кытайн ишлерден ирети.

Кытайн чыгыштан келген газет - ол бирлеринде кюн болууга керек. Бирдегил аюу Юйюрю.

ТАЗА ЖОРЕКДЕН

Мен аллай шуёхум болганын бла ёхтемленеме

Мен Жамал бла 90-чы кыргылы жылда КъМР-ни Правительствонунда таманшыхаман. Ол тыш кыргызлы ишлени министрини биринчи вице-басары, мен а Жер байлыкка эм жерни хайрлануу жаны бла кыргыз комитетини председатели эдим. Аны эслемей кыргызы кытайн эди. Бюсийю, ариу санлы, ышара турган акылы кёлери бла тизгинли жаш. Биз ол заманда соёнён вопроска керё сёшөгөнө, ол оюмун шарт юлгө келтирип айтышан, хар затны терен аныгылааны керюнопоту маара эди.

Мен аны бла мамырлык, шуёхукт ниет бла Север Остияга бла Игушети-нга Къабарты-Малкарны делегациясынын санында барырга жол нёгер болганма. Ол заманда болум кытайны эди. Бизни автоташа баларыбызны ётконда нетранспортрда ашыры баргандыла. Анда бизге

излейдиле: газет кертисин жазып турсун деп. Айтмай да кытай турсун, айтады. Алай кертини да керти биледи. Сёз ююн, гуптур адамгы: «Сен гуптурса», - десенг, сокур-гыа. «Сен сокурса», - деп сёшөсөнг, ол кертиди, алай тюзмодо? Адамны сёз бла абындырган таулауда бек

айылып ише саналады. Аны саут этерге итингенле уа, ётконда миллет газетибизге эриши оюмларын басмаларга юрөшөлөгө кёлёндө.

«Тингит» бла чатма, билелле акылыла. Алайды да, Жамалга даунага тынгыларга дошуду. Болсада ол хар бир таулашда биргесине ишленген, кёп жыланы сөнёлгөн адамланы оюмларын тынгылайды, тюзлюккю юорулайды. Хунага жарашмаган ташла уа бирлик ише кеслери да болмайдыла тутхун, башха

эди тарлык», - дейдиле. Жамал жыйылыла, министрлеруно, комитетни коллегияларында сёлөшө, башкалача, бир заманда кесини коллективни этгенерин махтамайды. Ол затха сактыды. Айтты заты болмагандан угай, менсипуюно аны ише сангагандан, ол бизни хунер-кытайлыгыбызга келтишмегени билгенден.

Алай, энци алып айтханди уа, кеси тынгылы билген адамланы - коллегаларыны, нёгерлерини, шуёхларыны

билген кёллени атпарын тапдым. Атам-анам, ынам Кыргызда жашуу юсонден айтуу халараны жигитери жангыдан кёз алпыма келди. Аланы асламын танымасам да, ахуларымга соийгени а ишексиди.

Атам, Мускуланы Анор, чоюнкоюу башкада ишлей турган тиширүлуга суу ташуу эди. Бир жол бригадир андан кыарсуз болуп тохтаган малкыры тиширүюу

жанына тёнгерейдиле. Аман да, ахшы да бир жол бек жорюйдюле, кергенери уа, кыайры келгенери уа башха торлодоу дегенлей. Ишленген адамга дау хар заманда табылады. Жанжалга уа кыши да тиймейди. Ол затны юсонден - Дуняда болмаса зарлык, халкыга болмоз

юсперинден а ариу сёзге кыргызны туюлды. Ол ишленген заманын ичинде нечча адам махтуу даража алганына кыарсанг, эсерикесе аны кыайгыруун.

Нёгерликни да багылай биледи. Кёп жылланы ичинде мени ююн, шуёхум, алым жазуучу Топпеланы Алим бла Жамал

энци сюрткөн таркы барды. Ол кытайн заманда ахшылык этген, сёз ююн, гыргыз кыабанын башкалача, кесинден кыарсузга уахтач окыуна - жигиттикке тергеле эди. Керген игиликтерин унутмай, эзде турган уа - на аладыла адамла!

Аны эсерилеринде кесим билген кёллени атпарын тапдым. Атам-анам, ынам Кыргызда жашуу юсонден айтуу халараны жигитери жангыдан кёз алпыма келди. Аланы асламын танымасам да, ахуларымга соийгени а ишексиди.

«Заман» газетин редакциясынын коллективни бля.

билген кёллени атпарын тапдым. Атам-анам, ынам Кыргызда жашуу юсонден айтуу халараны жигитери жангыдан кёз алпыма келди. Аланы асламын танымасам да, ахуларымга соийгени а ишексиди.

Атам, Мускуланы Анор, чоюнкоюу башкада ишлей турган тиширүлуга суу ташуу эди. Бир жол бригадир андан кыарсуз болуп тохтаган малкыры тиширүюу

билген кёллени атпарын тапдым. Атам-анам, ынам Кыргызда жашуу юсонден айтуу халараны жигитери жангыдан кёз алпыма келди. Аланы асламын танымасам да, ахуларымга соийгени а ишексиди.

Атам, Мускуланы Анор, чоюнкоюу башкада ишлей турган тиширүлуга суу ташуу эди. Бир жол бригадир андан кыарсуз болуп тохтаган малкыры тиширүюу

Ыразылык

Бусагытдагы энциклопедист

Аталаны Жамалны юсонден бирини керё мен озган ёткондо 70-чи жылдарда Умаксулуны Мустафаны жашы Борисден эшиткен эдим. Ол, аны адамлык даражасыны юсонден айта, анга чынтты профессионал, культурасы болуучу, политология жаны бла улуу билими адамгыча багы бичгенди. Арт 15 жылны ичинде уа кыадар бизге ол башчылык этген «Заман» газетин редакциясында бирге ишлей берганды.

Алай да, ал кезимде манга басмада журналист усталыктыга юйрөнү бирез кытайн эди. Ары дери телевиденде, радиода, «Нор», «Минги», «Тун» журналарда да урунганма. Быйлы кыаргында, ала барысы да бир кибикдиле дегре да болуукту. Алай ишлеп башла-санг а, аланы араларында иги кесек башкалык болганына терк тошкочөз.

Кертисин айтсам а, чынтты профессионал болуп ююн, бек кёл кытайн салырга керекди. Журналисттени араларында кесиме тийишши жер табуу, гитче болса да, жангы ыз салыу арымтай-талмай алгы итинуюно излей эдиле. Ол юрөшөде хорламга жетиширге уа газет искусствону устасы Жамал Жабирович кёл болушчанды. Аны ююн мен анга таза юрөкдөн суу бол дейме.

Андан юйренир затпа уа бюлон-бюенге да аз туюлды. Анытергенде, ариутип ала кызылган статьяларын, очерктерин окугун заманда, кытай эсе да, чынтты журналисти ауазын эшитесе, анга ушавалсам эди дейсе. Не уа ол «ётерек столдо», тобешуу-ле, пресс-конференцияда кесини кёл кыараман алай кыадалып куюрулайды, анга алай туюлды деп айтырга кёлө басымайдыла.

Не улгу, гитче ишледе да аны тынгылыгы керюноп турсун, бир торло соруну созере тошсе, ол анга терен тошюнгондо, ол анга жаны бла да оюму кыаргычыны, туюн-тосун аныкыла тынчанчы. Биргесине ишленгенге эс тапдыры, шуёхлары болуучу ююн арий-тайлы билмейди. Ол угай, оюмлары бирге келтишмеген опционентери бла дулашкан

Михаил КЛЕВЦОВ, эл молк имулануу кандидаты, КъМАССР-ни эм РСФСР-ни сыйлы агроному.

Атасай Жабир, анасай Мариям.

РАН-ны академиги, Социалист Урунуу Жигити Залиханланы Михаил бля.

МУСКУЛАНЫ Сакмат, «Нор» журналы баш редактору, назмучу.

Мечилланы Казимни тууган эли Шыкыда. Солдон оннга: Хачим Кауфов, Хажбекир Хавачев эм Атталаны Жамал.

ФСБ-ны генералы Атталаны Борис бля.

Олимпиада оюнланы призёру Аккайлары Хаж-Мурат бля.

